

Það glampaði á gullmola og gimsteina

– Af lambaskoðunum haustið 2023

Pátttaka í lambadómum var góð í haust og jökst talsvert á milli ára. Skráðir hafa verið dómar á 57.588 lömb í Fjárvís.is, sem er fjölgun um rúmlega 4.000 lömb frá fyrra ári.

Aukin þáttaka skýrist líklega aðallega af tvennu.

Annars vegar því að lömbin voru með vænsta móti í haust og því mikil af álitlegum lömbum til að skoða. Hins vegar er ljóst að sú bylting sem er hafin tengd ræktun gegn riðu hefur ákveðin örvandi áhrif á kynbótastarfið.

Skoðaðir voru rúmlega 11.800 lambhrútar. Þeir mældust að jafnaði með þykki bakvöðva en áður hefur mælst, eða 31,6 mm. Í hópnum voru 70 hrútlömb sem mældust með bakvöðva á bilinu 40 til 44 mm. Þykktu vöðvarnir í haust mældust í gimburmum en þær voru með 45 mm vöðva. Önnur frá Sölvabakka í Refasveit og hin frá Bæ 1 í Hrútafírdi. Lömbin reyndust heldur feitari en áður og mældist bakfita í hrútum 3,4 mm að jafnaði. Að meðaltali hlutu hrútarnir 84,9 stig og vógu 48,1 kg. Til samanburðar þá var meðal lambhrúturinn með 85 stig haustið 2022, vó 47,7 kg og mældist með 31 mm þykkan vöðva.

Það að lömbin væru holdmeiri en áður endurspegladist í góðri gerð sláturlamba, en samkvæmt tölum frá MAST þá var gerðareinkunnin í haust suð háesta sem verið hefur, eða 9,58, og fallþungi sláturlamba hefur aðeins einu sinni verið meiri á landinu. Var nú 17,2 kg en hæst hefur landsvigtin farið í 17,4 kg sem var árið 2021.

Hæstu hrútar

Prír lambhrútar hlutu 92 stig í haust, en enginn hrútur fór svo hátt á síðasta ári. Sá hrútur sem raðast efst yfir landið er Arnold 23-332 frá Ketilsstöðum á Tjörnesi. Hann er svarflekkóttur að lit en trúlega hefur flekkóttur hrútur ekki áður staðið hrúta fremstur á landsvísu. Fáðir hans, Tindastóll 21-123, er frá Syðri-Sandhlóum og er sonur Glitnis 19-848 frá Efri-Fitjum og MMF er Lási 13-985 frá Leifsstöðum. Annar raðast hrútur nr. 230 frá Laxárdal í Hrútafírdi. Hann er undan Hnaus 20-890 frá Mýrum 2 og er MFF hans Dreki 13-953 frá Hriflu. Þriðji í röðinni er síðan kollóttur hrútur frá Efri-Fitjum í Fitjárdal, lamb nr. 8. Sá er sonur Glæsis 19-887 frá Litlu-Ávík og MFF Dúlli 17-813 frá Miðdalsgröf.

Í meðfylgjandi töflu er listi yfir hæststiguðu lambhrúta landsins, raðað eftir sýslum. Séu hrútar jafnir að heildarstigum er þeim raðað eftir samanlögdum stigum fyrir gerðarþætti (frampart, bak, malir og læri), þá eftir bakvöðvþykkt, síðan fituþykkt og ef einhverjir standa enn jafnir ræður lögum vöðvans röð.

Breyting á dómstiga – hvaða áhrif hafði hn?

Tvær breytingar voru gerðar á dómstiganum á þessu ári og því var áhugavert að sjá hvaða áhrif það hefði á útkomu dóma í haust. Í fyrsta lagi voru krófur auknar um bakvöðvþykkt um 2 mm fyrir hverja einkunn sem gefin er fyrir bak lambhrúta. Fyrir hæstu einkunnir var krafan aukin um lágmarks fituþykkt og mörk fyrir hámarksfitu rýmkuð. Nú er því krafan fyrir bakeinkunn upp á 10 (miðað við 45 kg hrútlamb) að bakvöðvinn nái 40 mm þykkt og að fituþykktin sé á bilinu 2 til 4

Arnold 23-332 frá Ketilsstöðum er hæststigaði lambhrútur landsins haustið 2023.

Mynd / EE

Uppluni	Númer	Nafn	Fædir	Bundi (kg)	Ómvöðvi	Ómítfa	Lögun	Fóleggur	Haus	Háls+herðar	Bringa+útgóður	Bak	Malir	Læri	Ulf	Fætur	Samræmi	Stig alls
Gullbringu- og Kjósarsýsla																		
1 Miðdalur	L117	22-012 Egir	56,0	34,0	5,4	4,5	110,0	8,0	9,5	9,0	9,0	9,0	19,0	8,5	8,0	8,5	88,5	
2 Miðdalur	23-013	Örn	21-004 Hellmundur	53,0	34,0	4,2	4,0	113,0	8,0	9,0	9,0	9,0	18,5	9,0	8,0	8,5	88,5	
3 Kíðafell	L84	19-001 Arður	65,0	34,0	6	4,0	111,0	8,0	9,0	9,5	9,0	9,0	18,0	9,0	8,0	9,0	88,5	
4 Kíðafell	L5	20-890 Hnaus	66,0	37,0	5,2	4,5	112,0	8,0	9,0	9,5	9,5	9,0	18,0	8,0	8,0	9,0	88,0	
5 Kíðafell	23-001	19-001 Arður	61,0	36,0	5,7	4,0	110,0	8,0	9,0	9,0	9,0	9,5	18,5	8,5	8,0	8,5	88,0	
Borgarfjarðarsýsla																		
1 Kopareykir	L31	22-157 Stafur	59,0	37,0	5,4	4,5	109,0	8,0	9,0	9,5	9,5	9,5	19,0	8,5	8,0	9,0	90,0	
2 Hægindi	23-108	Bursti	19-889 Kústur	56,0	34,0	4	5,0	111,0	8,0	9,0	9,0	9,5	19,0	9,0	8,0	9,0	90,0	
3 Skarð 1	23-164	Bakkí	20-891 Jaður	52,0	35,0	4	5,0	112,0	8,0	9,5	9,0	9,5	9,5	19,0	8,0	8,0	9,0	89,5
4 Múlakot	23-002	Tígull	22-433 Spáði	48,0	33,0	3,2	4,0	107,0	8,0	9,0	9,0	9,0	9,5	19,5	8,0	8,0	9,0	89,0
5 Oddstaðir 1	23-147	Bjálki	21-151 Haki	50,0	35,0	1,9	5,0	110,0	8,0	9,0	9,0	9,5	19,0	8,5	8,0	8,0	9,0	89,0
Mýrasýsla																		
1 Hundastapi	23-654	Stapi	21-125 Demantur	57,0	41,0	4,5	4,5	111,0	8,0	9,5	9,5	9,5	19,0	8,5	7,0	8,5	89,5	
2 Stafholtsveggir	23-044	Blíðinnur	21-130 Múli	59,0	44,0	4,6	5,0	112,0	8,0	9,5	9,0	10,0	9,5	19,0	7,5	8,0	9,0	89,5
3 Staðarhraun	23-660	20-877 Grettir	59,0	41,0	4,1	5,0	110,0	8,0	9,0	9,5	9,5	10,0	19,0	8,5	8,0	8,5	89,5	
4 Fúsvatn	23-006	Þræll	19-109 Elfur	56,0	38,0	3,3	5,0	108,0	8,0	9,0	9,5	9,5	19,0	8,0	8,0	8,0	9,0	89,0
5 Staðarhraun	23-664	20-877 Grettir	58,0	41,0	3	5,0	114,0	8,0	9,5	9,5	10,0	9,0	18,5	8,0	8,0	8,0	89,5	
Snaefells- og Hnappadalssýsla																		
1 Máfálið	23-001	Svali	22-005 Klaki	55,0	37,0	2,5	5,0	109,0	8,0	9,5	9,5	9,5	9,5	19,5	9,0	8,5	9,0	91,5
2 Hirunháls	23-448	Selfói	22-443 Selfói	48,0	39,0	5,4	4,5	108,0	8,0	9,5	9,5	9,5	19,0	8,0	8,0	8,0	90,0	
3 Hjáðarfell 2	23-743		20-890 Hnaus	61,0	42,0	5	5,0	113,0	8,0	9,0	9,5	9,5	10,0	19,0	7,5	8,0	9,0	90,0
4 Máfálið	23-333	Kvár	21-001 Bassi	53,0	38,0	3,2	4,5	112,0	8,0	9,5	9,5	9,5	19,0	8,0	8,0	9,0	90,0	
5 Sandholt 17	23-638	Órvar	21-637 Friskó	52,0	33,0	4,5	4,5	112,0	8,0	9,0	9,5	9,5	19,0	9,0	8,0	9,0	90,0	
Dalasýsla																		
1 Svalbarð	23-654	Sigmar	18-083	50,0	36,0	4,1	4,5	108,0	8,0	9,0	9,5	9,5	9,5	19,0	8,5	8,0	9,0	90,0
2 Klifmyri	23-423	Snagi	21-497 Snagi	57,0	36,0	5,5	4,5	109,0	8,0	9,0	9,5	9,5	9,5	19,0	8,0	8,5	88,5	
3 Hilið	23-307	Hroki	19-874 Hnokki	43,0	34,0	3,6	4,0	107,0	8,0	9,0	9,5	9,5	19,0	8,0	8,0	8,5	88,5	
4 Sælingsdalstunga	23-798	Kóngur	19-885 Alli	63,0	36,0	3,4	4,5	110,0	8,0	9,0	9,5	9,5	18,5	8,0	8,0	9,0	88,5	
5 Hilið	23-308	Póstur	21-671 Sendill	52,0	35,0	3,6	4,5	108,0	8,0	9,0	9,5	9,5						